

Leikkipuistot ja leikkipaikat

<http://kaupunkitilaohje.hel.fi/kortti/leikkipuistot-ja-leikkipaikat/>

Rakennusviraston järjestämiä varsinaisia toimintavälineiden käyttöön liittyviä palveluja ovat leikkipuistot ja leikkipaikat. Leikkipuistoissa sosiaalivirasto järjestää leikkitoimintaa ja leikkipuistoissa on aina ulkoleikkialueen lisäksi leikkipuistorakennus palveluineen. Leikkipaikalla taas ei yleensä ole järjestettyä toimintaa.

Esteettömyys

- Kaikkien leikkialueiden suunnittelussa on hyvä ottaa huomioon esteettömyys ja pyrkiä mahdollistamaan esteetön pääsy ja osallistuminen leikkiin myös liikumis- ja toimimisesteisille lapsille
- Leikkipuistot, joissa pyritään erikoistason esteettömyyteen, on määritelty koko kaupungin kattavana [verkostona](#).
- Esteettömien leikkipuistojen suunnittelussa käytetään [SuRaKu-korttia](#). Lisäksi erikoistason leikkipuistoissa käytetään katu- ja puisto-osaston laatimia [suunnitteluohjeita](#).
- Muilla leikkialueilla pyritään soveltuvien osin [perustason esteettömyyteen](#).

Turvastandardit

- Leikkivälineistön, leikkialueen aidan, porttien ja kylttien sekä niiden sijoittelun on täytettävä voimassa olevien turvastandardien vaatimukset.
- Myös muihin aktiivisen leikin alueella oleviin välineisiin, kuten kuntoilulaitteisiin, joita käytetään leikkivälineen tavoin, sovelletaan standardia.
- Leikkivälinekohtaisesti määritelty putoamisalue ja vapaa alue eivät saa tulla päällekkäin kulkuväylän kanssa.
- Dynaamiset välineet, kuten keinut, pyritään sijoittamaan siten, etteivät ne aiheuta törmäysvaaraa leikkialueella liikkuville.
- Esteettömyyteen liittyvillä kontrastiväreillä tarkoitetaan värien välisiä tummuuseroja. Oleellisia eivät ole värit sinänsä, vaan niiden ajateltu ero mustavalkoisessa asteikossa. Riittävä värikontrasti muodostuu, jos ero vastaa keskiharmaan ja mustan tai keskiharmaan ja valkoisen eroa.

Keinut

- Keinuja tulee olla riittävästi kaikilla leikkipaikoilla.
- Keinuja valittaessa on huomioitava eri-ikäiset käyttäjät: pienille lapsille tarvitaan vauvaistuin ja

isommille lapsille lautaistuin. Erilaiset istuintyytit on hyvä sijoittaa välitangollisiin tai kokonaan erillisiin keinutelineisiin.

- Leikkipuistossa keinujen ehdoton vähimmäismäärä on kaksi vauvakeinua ja kaksi lautakeinua, mitä voidaan täydentää esimerkiksi pesäkeinulla.

Putoamisalustat

- Pääsääntöisesti kaikilla leikkialueilla pyritään käyttämään sidottua turva-alustaa.
- Sidottu turva-alusta on hyvä esteettömyyden kannalta, sillä siinä on helppo liikkua apuvälineiden ja lastenvaunujen kanssa.
- Turvahiekka on ongelmallista siksi, että se tahtoo kulkeutua pois erityisesti keinujen, liukumäkien, karusellien ja köysiratojen kohdalta, kun leikkijä törmää alustaan pakotetussa liikkeessä. Turvahiekkakerros kuluu herkästi liikkeen takia liian ohueksi ja syntyvä kuoppa alkaa kerätä vettä. Turvahiekka myös kuluttaa kengissä kulkeutuessaan leikkivälineitä.
- Iskua vaimentavat alustat ovat talviaikana usein jäässä eivätkä toimi. Leikkivälineiden käyttämiseen ei siksi talviaikaan kannusteta eikä leikkialueilla ole talvikunnossapitoa.

Tuotteiden valinta suunnittelukohteittain

- Toimintavälineiden valinnassa tulee noudattaa puitesopimusjärjestelyssä esitettyä valintakaavaa.

Huomioitavaa

- Leikkivälineiden sijoittelussa huomioidaan auringon ja tuulen suunta.
- Leikkivälineet asnuksessa noudatetaan valmistajien ohjeita.
- Leikkialueen suunnittelussa kiinnitetään huomiota pintavesien ohjailuun. Aktiivisen leikin alueelle ei saa muodostua lammikoita ja mahdolliset pintavesien imeyttämiseksi tehtävät avovesipainanteet tulee sijoittaa turvallisesti riittävän etäälle leikkialueesta tai rajata aidalla.
- Hulevesien käsittelyn suunnittelussa käytetään [Helsingin kaupungin hulevesistrategian](#) esittämää prioriteettijärjestystä.
- Leikkialueen kasvillisuutta valittaessa huomioidaan [Helsingin kaupungin kasvilinjaukset](#). Leikkialueiden istutuksissa on käytettävä riittävän suuria taimikokoja. Kasvillisuus erotetaan ja rajataan selkeästi aktiivisen leikin alueesta.
- Leikkialueen kalusteiden valinnassa noudatetaan [Helsingin kaupunkikalusteohjetta](#).
- Suunnittelussa tulee ottaa huomioon huoltoajoliikenteen aiheuttamat riskit alueen käytön turvallisuudelle. Mahdolliset pelastusreitit on määriteltävä ja sijoitettava siten, etteivät ne risteä aktiivisen leikin alueen kanssa. Pelastusreitin talvikunnossapito tulee huomioida suunnittelussa.
- Ympäristönäkökulma, kuten ilmastonmuutoksen hidastamiseen pyrkiminen, on huomioitava tulevaisuudessa yhä enenevässä määrin. Tämä voi tarkoittaa tulevaisuudessa esimerkiksi hiilijalanjäljen ja elinkaaren arvioimista leikkivälineiden valinnassa.

Helsingin ohjeet ja linjaukset

- www.hel.fi/kaupunkiymparisto/fi/julkaisut-ja-aineistot/ohjeita-suunnittelijoille/kaupunkikalusteohje-toimintavaliineet-puitesopimukset
- Kriteerit erikois- ja perustason leikkipaikoille, Helsinki kaikille -projekti, työpaperi, päivitetty 8/2009

Lisätiedot ja -lähteet

Safe to play, kaikki leikki- ja liikunta-alueiden turvallisuudesta, Esa Juntila,

- <http://www.tukes.fi/fi/Toimialat/Kuluttajaturvallisuus/Kuluttajapalvelut/Palveluiden-turvallisuusvaatimuksia/Leikkikentat/>

Katso myös

[\(D\) Istuimet ja pöydät](#), [Kaupunkikalusteiden 3D mallit](#), [Ulkoliikuntapaikkojen päällysteet](#), [Rakennetut viheralueet](#)